

Izhaja vsakičetrtek
ob 4. uri popoldne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta K 1:50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 kron.

Rokopise sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vetrini
št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska "Narodna Tiskarna" (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Lažnjivost „Kmečkega glasa“.

"Kmečki glas" z dne 5. avgusta 1909 št. 29 je prinesel nesramno obrekovalno notico o "Centralni posojilnici". Trdi namreč, da si je pri tem našem zavodu neki posestnik najel posojilo zneskom 3000 K. Dasiravno se je pogodil, da bode plačeval 5 in $\frac{1}{8}$ % obresti, računala mu je "Centralna posojilnica" obresti na tak način, da so iste dosegle višino po 5:52 %. To je bil slučaj pri posestniku, ki nekaj razume, kaj vse se mora goditi — vsklik "Kmečki glas" — s posojiljem, ki slučajno niso tako brihtni, kakor ta razumni posestnik. Tem vbgom revežem na duhu gotovo "Centralna posojilnica" računa najmanj po 10 % obresti. Ta vtis mora dobiti bralec "Kmečkega glasa".

Ta notica "Kmečkega glasa" je od začetka do konca polna laži, katerih se poslužuje "Kmečki glas", da bi utajil oziroma ublažil dejstvo, da "Kmečka banka" v svoji veliki gorenosti in ljubezni do kmeta ŠE DANEZ računa obresti po 5 in pol od sto, mejtem ko se "Centralna posojilnica", ki je pomnenju "Kmečkega glasa" kmetu sovražna, zadovoljuje s 5 1/4 % obrestmi.

Po dolgem brskanju po svojih knjigah se je posrečilo "Centralni posojilnici", najti ono nesrečno žrtev, ki jo ima "Kmečki glas" v mislih. Ta mož je, kakor se sam hvali "razumen" posestnik. No — lastna hyala se pod mizo vala. Mi še dostavljamo, da je ta "razumen" posestnik do pletice sličen posestniku, katerega — kakor splošno znano — ne mrzi poljsko delo, in uredniku "Kmečkega glasu".

Leta 1906 so si denarni zavodi v Gorici obresti dražje računali kot po 5 in pol od sto. **Glasom notarskega zapisa z dne 27. septembra 1906 štev. 4920** spisov c. kr. notarja Dr. Marija Pascoletto v Gorici, je najel "razumni" posestnik pri Centralni posojilnici posjilo zneskom 3000 K, katero se je zavezal obrestovati po 5 in pol od sto vsakega polletta naprej, od zastalih obrestij pa plačevati po 6 od sto zasmudne obresti.

Vkljub jasnemu besedilu zadolžnice se upa "razumni" posestnik lažnjivo trditi, da se je pogodil svoje posjilo obrestovati po 5 $\frac{1}{8}$ %. Razumen pa je bil oni posestnik, ki je povse podoben agrarnemu agitatorju Ivanu Mrmolju, v toliko, da si je najel posjilo pri "Centralni posojilnici", ki je zahtevala najmanjše obresti, kar je lahko storila, ker dela in bode delala brez dobičkov za naše pošteno ljudstvo.

Ponatiskujemo izpis iz knjig "Centralne posojilnice", da se vsakdo lahko prepriča, kako da so se računale obresti in ob jednem uvidi lažnjivost "Kmečkega glasa".

Obr.	Glav.	1906	1907	1908	1909	
	Plaća obresti	78:75	78:75	78:75	78:75	
	" na glavnico	11:4	11:4	11:4	11:4	
	" obresti	31:7	31:7	31:7	31:7	
	" "	2:11	2:11	2:11	2:11	
	Odpis 5 1/4% ob. od K 150 — od 30.7.07 do 15.10.1909	5:5	5:5	5:5	5:5	
		195:—	195:—	195:—	195:—	
	5 1/4% predpisane obresti K 495:—	5:5	5:5	5:5	5:5	
	Plaćane obresti	K 486:32	K 486:32	K 486:32	K 486:32	
	Razlika	K 8:68	K 8:68	K 8:68	K 8:68	

Razlika med predpisanimi in plaćanimi obresti znaša torej 8 K 68 v, katero mora "razumni" posestnik še plačati "Centralni posojilnici". In vendar ima "razumni" posestnik tako drzno čelo, da se upa lažnjivo in obrekovalno trditi, da so se mu računale obresti više kakor je bilo pogojeno.

Čudimo se le temu, zakaj da "razumni" posestnik svojega posojila ne preloži k "Kmečki banki", v kateri iz prevelike ljubezni do poljskega dela poseda mnogokrat. "Kmečka banka" mu bude brez dvojbe in rade volje dala brezobrestno posjilo za obrekovanje "Centralne posojilnice", s kojim dela reklamo za "Kmečko banko" na neposebno dostenjen način. Gospod "razumni" posestnik, ki sedite v uredništvu "Kmečkega glasa", vedite, da laž ima kratke noge in z lažjo ne boste utajili dejstva, da "Kmečka banka" iz same čiste ljubezni do kmeta, računa onim, ki vzamejo danes pri njej posjilo obresti po 5 in pol od sto, "Centralna posojilnica" pa samo 5 1/4 od sto. Ne bode prišel daleč ne "Kmečki glas" in ne "Kmečka banka", ako bode za obe podjetji delal "razumen" posestnik v Attemsovi pači na tak nedostenjen in lažnjiv način reklamo.

Agrarno-liberalni shod v Štanjelu.

Sobotna "Soča" piše: "Sicer je naznjanen za jutri v Štanjelu shod, ki bi imel postaviti kandidate, ali to je le zmota in kandidatje se ne bodo postavljali tudi za Kras ne. Zato bo časa dovolj v prvi polovici septembra. — Do tja pa naj pridno delujejo zaupniki po naših občinah i. t. d."

In glejte, zgodilo se je vse tako, kakor je želela in zapovedala "Soča". Uslužbenec liberalne stranke Mrmolja je sicer naznani v "Kmečkem Glasu", da se bodo v Štanjelu na shodu postavili kandidati, a "Soča" je rekla, da se ne smejo. In če ukaže "Soča", da se ne smejo, potem je kakor pribito, da se ne smejo. Uboga "samostojna" kmečka stranka, kdo naj tvoji samostojnosti še verjame? Že vsakemu otroku je znano, da niso takozvani agrarni shodi nič druga, nego kmetom pesek v oči.

V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršil v Štanjelu na Krasu volilni shod agrarno-liberalne stranke. Udeležilo se ga je krog 100 volilcev. Shodu je prisostoval tudi sežanski glavar g. Rebek. Za predsednika shodu je bil izvoljen domači župan Filip Hočevar, ki je dal besedo vrtovenskemu Mrmolju. Ta je po svoji starci navadi kvasil ono staro pesem o miroljubni akciji, o oljkovi vejici agrarov. A poleg tega se je parkrat prav robato, kot kak meštar, zaletel v "klerikalce", ki nikakor nočjo tako plesati, kot jim Mrmolja gode.

Kot protigovornik je nastopil abiturient Vekoslav Vrtovec, ki je jasno in krepko očratal skriven namen agrarov, ki so radi osebnega koristolovstva iz raznih krp skupaj sešili agrarno stranko. Povdralj je versko-gospodarsko-narodni program Slovenske ljudske stranke, ki je edino prava kmečka stranka in pozivljal navzoče, naj se nikakor ne pustijo voditi za nos od oseb à la Mrmolja, ampak naj se združijo pod praporom S. L. S. Govorniku ploskajo; agrarno-liberalni hujškači se penijo jeze.

Abit. Vrtovcu je hotel ugovarjati Mrmolja — a ni šlo. Zato se je vrgel na obstrukcijo in se zaletel z vso silo v poslanca S. L. S., ki so "neizmerno, neizmerno škodovali kmetu". "V celem državnem zboru ga ni poslanca, ki bi nastopil za kmečke koristi", tako je končal svoj plehki in puhli govor.

Abit. Vrtovec prosi besedo. Predsednik nahujškan od liberalnih hujškačev mu je nočje dati. Vrtovec apeluje na "Km. Gl." in v njem zajamčeno svobodo govora. Predsednik: "Kaj nas briga, kaj pišejo "cajtenga". Slednjič se predsednik vendar uda in mu dovoli besedo.

Naročnilo in naznani s prejemom a upravnim, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenški ulici in na Korenškem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasni in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbah.

Abit. Vrtovec razlagal navzočim go spodarski narodni pomen obstrukcije, katero so zapričeli naši s češko agrarno stranko. Govornika skušajo nekateri hujškači motiti, toda brezvsešno. Abit. Vrtovec povdarda, kako so bili ravno poslanci S. L. S., ki so se upali tako odločno povedati germanizirajoči vladu, kar ji gre. Vsi nemški listi, vladni in nevladni, bruhačijo ogenj in žveplo na dr. Šusteršiča in drugove. Obstrukciji se je pridružil tudi zavedni voditelj tržaških Slovencev dr. Ribař. Govornik konča: "Vse slovanske stranke, ki res zastopajo kmečke koristi, kot S. L. S., češka agrarna stranka in poljska ljud. stranka, so za obstrukcijo, a agrarni privesek liberalne stranke "Km. Gl.", ki se štuli, da zastopa kmečke koristi, stopa lepo ponizno za glasili razpale liberalne stranke in obsoja obstrukcijo. Sramota!"

Liberalni hujškači kar besnijo. Mrmolja frazira, se skuša opravičevati, a ne gre.

Nato nastopi liberalni poslanec Jože Štrekelj in prične deklamirati nekaj puhlih, poučnih fraz iz "Soče" in "Naroda" kot: "Dr. Šusteršič drži klerikalne poslance na "špagi", liberalni niso tako neumni, Šusteršič hrepeni po ministerskem stolčku, dr. Ribař je bil slabo podučen, češki agrarci so socijalni demokrati i. t. d." (Medklici abiturienta Vrtovca.)

Abit. Vrtovec hoče govoriti, a nauhskana druhal razsaja, kriči, vpije in mu ne pusti do besede.

Za besedo poprosi tudi pristaš S. L. S., mladenič Vinko Bat, toda druhal razsaja, čujejo se klici: "Tudi tega obesiti". I on ne more govoriti.

Nato govore še nekateri agrarni zaupniki deloma o volitvah, deloma o kmečkem vprašanju kakor Turk iz Dutovlj, Vran iz Tomaja, Kante iz Vel. Dola. Turk izrazi nezaupnico sedajnima liberalnima kraškim poslancem. To je bil hud tobak. Govori tudi g. glavar Rebek in izjavlja, da se akcija glede delitve sena povspeši. Nato predлага Mrmolja še neke resolucije in pove možem, da sedaj ni mogoče postaviti kandidatov (!), toda postaviti jih hočejo v Gorici prav gotovo agrarni zaupniki dne 2. septembra. In predsednik zaključi shod.

Ubogo, zapeljano kraško kmečko ljudstvo! Spreglej, vzdrami se in otresi se sedajnih koristolovcev! Združi se pod mogočnim praporom edino prave kmečke stranke, ki je Slovenska ljudska stranka!

Politični pregled.

"Slovanska Enota".

Načelnik "Slovanske Enote" posl. Udržal je sklical sejo parlamentarne ko-

misije „Slovenske Enot“ za 17. avgusta ob 9. uri dopoldne.

Za isti dan vabi tudi načelnik poljskega kluba Glabinski načelnike raznih parlamentarnih strank, med njimi tudi dr. Šusteršiča in Udržala k posvetovanju, ki ima namen sestaviti parlamentarno večino.

Bosanski deželni zbor

bode, kakor poročajo razni listi, sklican še le meseca aprila 1910. Zamude so kriva dolgotrajna pogajanja med državnima polovicama. Izventega se bodo vršile volitve po novem imeniku, ki bode baje s 1. decembrom t. l. dokončan.

Sestanek našega cesarja z italijanskim kraljem.

Nekateri listi hočejo vedeti, da se italijanski kralj in naš cesar sestaneta o priliki italijanskih vojaških vaj v okolici Gardskega jezera.

Srbija.

Uradno srbsko časopisje dementuje vse vesti, katere so prinesli dunajski listi o zaroti proti dinastiji, o demisiji ministrstva ter o slabem zdravstvenem stanju kraljevem.

Ruska črnomorska flota v sredozemskem morju.

Iz Sebastopolja javljajo, da je ruska črnomorska flota že dobila dovoljenje, da sme skozi Dardanele ter da se za časa sestanka carja z italijanskim kraljem poda za nekoliko dni v sredozemsko morje.

Odgovor Grške Turčiji.

Odgovor Grške Turčiji je odposlan. V odgovoru Grška protestira proti turškim pritožbam, zagotavlja, da bo vse storila v mirno rešitev krečanskega vprašanja, katerega rešitev izroči velenlastim. Grška da ni zapletena v krečansko aneksijsko gibanje in da je vedno zavzemala lojalno stališče.

Francoska je predlagala, naj se k posvetovanju o rešitvi krečanskega vprašanja povabiti tudi Avstro-Ogrska in Nemčija.

Drobne politične vesti.

Nemški cesar je obiskal ruskega cara na jahti „Standard“ v Kielu. — Cesar je potrdil zakon o živinski kugi, ki ga je sklenil državni zbor. V moč stopi baje 1. januvarja 1910. — Japonska je odpravila korejsko pravosodno ministrstvo ter spremenila korejska sodišča v japonska, z japonskimi sodniki. Tudi korejski vojni oddelek je odpravljen. — Boji okolo Melile se nadaljujejo. Po prihajajočih vresteh se Špancem slabo godi. — Črnogorska vlada namerava ustanoviti na Cetinjah juridično fakulteto, da se na isti usposobljajo upravni in konzularni uradniki. — Dalmatinski načelnik Nardelli je izjavil, da ima podoblastilo za podržavljanje zadrške police. Ustanovi se, ako sklene dotični zakonski načrt dalmatinski deželni zbor.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Josip in Marija Figelj iz Št. Mavra ustanovnino 200 K. nabiralnik v županski pisarnici v Rihembergu 9 K 14 vin, Jožeta Kulot 1 K. Marica Podgornik, vrtnarica 1 K, dr. Andrej Pavlica 50 K, Josip Krašček, Plave 20 vin, Marija Marinčič 1 K, v nabiralniku v krčmi g. Alojzija Colja 66 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstvo cesarja Franca Jožefa I.!

Domače in razne vesti.

Odborova seja „Zvez slovenskih kolonov“ je bila v nedeljo. Udeležil

je je tudi p. n. državni poslanec Fon. Odpolsala se je prošnja na notranje ministerstvo za podporo nekaterim zelo ubogim kolonskim družinam. Sklenilo se je prirediti kolonski shod dne 29. t. m. v Gabriji pri Šorenku v Brdih.

O povzdigu kmečkega stanu se venomer čita v liberalno-agrarnem „Kmečkem Glasu“: Po shodih govore agrarni liberalci o tem povzdigu in le oni imajo patent za povzdigo kmečkega stanu. Sedaj pa poslušajte, dragi čitatelji, kdo pridiguje o tem povzdigu! Mari kak izobražen kmet, ki se je po lastni skušnji in pridnosti povzdignil? Ne! Marveč tisti, ki niti svojega malega posestva ne mara obdelovati, ki se ne more sam niti toliko povzdigniti, da bi mu kmetija toliko nesla, da bi od nje z družino živel. Ta človek torej bo kmeta povzdignil, bo kmetom pomagal, ko si sam sebi ne more in ne zna. Kmete uči obdelovati zemljo, samemu smrdi kmetija; kmete uči pridnosti, a sam ne dela ničesar kot kriči in zabavlja. Ali je še kateri, ki bi mu kaj verjel? Doma na polju naj bo! Tam naj se pokaže naprednega, sam naj se po svojih naukih povzdigne do blagostanja, potem šele naj gre med kmete ter jih pripravlja za tako gospodarstvo, karoršno je upeljal sam.

Boj nemštvu na državnem kolo-dvoru v Gorici. Tako vpije „Soča“. Boj nemštvu na celi črti tudi v mestu. Nemci niso naši deželani, nemški jezik ni deželni jezik, Nemci so v našo deželo privandrali, in ti privandranci grizejo izpred ust slovenskih in laških deželanov kruh, ki je njim odmerjen. Tako in enako čitamo večkrat v „narodno-radikalni“ „Soči“, s čimur se tudi mi strijamo. Ali za „Sočo“ je teorija eno, praksa drugo. Kolikokrat je „Soča“ žugala slovenskim trgovcem, da morajo postaviti samoslovenske napise na njihovih trgovinah, sicer da objavi imena onih trgovcev, ki bi imeli poleg slovenskih tudi nemške ali laške napise in jih tako postavi na sramotni oder, da bo ljudstvo vedelo, kdo so tisti slovenski mladčenji in strahopetci, ki za par kron zatajujo svoj materni jezik. Tako je grmel Gabršček v „Soči“. Prišli pa so drugi časi, in na najlepšem kraju mesta, kakor je sam v „Soči“ pisal, se je zgradil „Trgovski Dom“, ponos goriškega slovenstva. V tem „Trgovskem Domu“ je on odprl „botego“ papirja, najmodernejšo te stroke. Tako je reklo v svojem listu. In na tej najmodernejši trgovini v mestu, v poslopu ponosa goriškega slovenstva, ki stoji na najlepšem kraju mesta, je ta A. Gabršček postavil veliko nemških napisov tako, da se slovenski izgubijo. Sedaj pa Gabrščekova „Soča“, odkar ima njen šef na najlepšem kraju mesta nemške in laške napise, in še celo na poslopu ponosa goriškega slovenstva („Sočine“ besede), sedaj pravimo, noče „Soča“ več grmeti nad slovenskimi trgovci, naj postavijo samoslovenske napise. Potem takem dosledno je tudi „Sočin“ šef, A. Gabršček, izmed tistih slovenskih mladčenjev in strahopetcev, ki iz strahu pred par kromi zatajujo svoj materni jezik. Goriški Nemci pa se v pest smejejo gromovniku nad goriškim nemštvom. Germanu Wieserju svetujemo, naj gre kupit za par krajcarjev peres v Gabrščekovo „Buchhandlung“, pa bo imel mir pred njim. To ga zagotavljamo! — In tega „narodnega gromovnika“ z nemško-laškimi napisimi so izvolili na Cirilo-Metodovi skupščini minule nedelje na Jesenicah v narodno-obrambeni odsek!

„Mi ne branimo nobenemu k nam pristopiti“, tako vsklikajo „Kmečki Glas“. Saj mi pravimo vedno, da v agrarno-liberalni stranki je vse tisto, kar ni moglo dosegči svojih sebičnih ciljev na kak način tu ali tam. Vse nezadovoljno po-

Bratskim društvom in somišljenikom!

Dne 22. avgusta se vrši slavnostna otvoritev našega

„Društvenega doma“ v Mirnu

in okrožna telovadba goriških „Orlov“. Ta dan priredi naše društvo veliko celodnevno

SLAVNOST

s sledečim vsporedom:

Prepdoldne:

1. Od 8. do 12. ure sprejem gostov pri mirenskem pokopališču; nato odhod z godbo k
2. sv. maši, ki bo ob 9. uri na Gradu pri Mirnu; po sv. maši skupen odhod v »Društveni dom«.
3. Ob 10. uri slovesno blagosloviljenje „DOMA“.
4. Od 11.—12. ure mladenički shod.

Predavanja:

- a) Fr. Kremžar: »Skrb za naraščaj«.
- b) Dr. L. Lenard: »Naša organizacija in protalkoholno vprašanje«.
- c) Fr. Terseglav: »Krščanska ideja — trdnava naše organizacije«.

Popoldne:

1. Točno ob 4. uri velika okrožna javna telovadba.
2. Ob 5. uri manifestacijski shod.

Govora:

- a) Dr. Breclj: »O naši društveni organizaciji.«
- b) Dr. Dermastija: »Mag ujoča krščanska ideja.«

Nastopi pevskih zborov.

Ljudska veselica z javno tombolo.

Bratska društva se vabijo, da se vdeleži te slavnosti z zastavami, pevskimi zbori, da bode ta slavnost otvoritev prvega „društvenega doma“ na Goriškem tem lepše vspela.

Društvo bode skrbelo, da bodo udeležniki z vsem zadovoljni. Za postrežbo po gostilnah so določeni posebni revizorji. Kosilo bode stalo brez pijače 80 v. Tudi na prostoru »Domu« bode preskrbljeno za postrežbo po nizkih, od društva določenih cenah. Da ne bode pri blagajni nereda, bobe pevovodje brezplačno vstopnice za svoje pevce na dom. Društva prosimo, da naznanijo udeležbo vsaj do 15. t. m.

Ker se te slavnosti udeleži tudi predsedstvo zveze »Orlov« iz Ljubljane ter razne druge korporacije, naj tudi bratska društva in somišljeniki ne izostanejo. Posebno se obračamo do bratskih društev, naj pošljajo na to slavnost mladino, da se pri zborovanju in celi slavnosti navduši za naše ideje. Bodite ta prireditev tabor naše krščansko izobraževalne organizacije.

S krščanskim pozdravom:

- Okožje Orlov: Kat. del. društvo v Mirnu:
A. Vuk, predsednik. L. Spacapan, predsednik.
I. Puhar, načelnik.

berejo v stranko. Franko hoče biti poslanec in odbornik, Mrmolja hoče igrati urednika-gospoda, učitelji hočejo doseči nikdar dovolj visoke plače na ramena našega kmeta, pa tudi če gre kmet k vragu. Saunig et Križnič hočeta biti poslanca. Vse, kar hrepeni po časti in masti, sili v agrarno-liberalno stranko. Kaj so naredili ti ljudje v prilog kmetu pa niti na um jim ne pride, da bi se vprašali. Pač pa vedo kmetje dobro, da Franko zna prav izvrstno kovati iz kmečkih pravd kronice, da zna Mrmolja lepo živeti na račun kmetov, da bi hoteli imeti liberalni učitelji tako povisane plače, da bi moral kmet plačevati po njih volji **300%** šolskih doklad. In vsi ti „kmetje“ v fraku in z zlatom okovanimi prsti in z nikdar dovolj polno malho, v katero so pograbli uže mnogo kmetskega denarja, kričijo sedaj: „Kmet naj voli kmeta“. Ali bi gledali debelo ti „kmetje“, ko bi kmet res volil kmeta, ne pa njih. Jako smo radovedni, kaj bi potem rekli ti „kmetje“!

Lep zaslugek se nudi „Sočinemu“ farbarju. — Sobotna „Soča“ pravi, da dobi naša stranka s Kranjskega 50.000 kron za prihodnje deželnozborske volitve. „Sočinemu“ farbarju damo 50% provizije, ako se mu posreči spraviti s Kranjskega zgoraj omenjeno vsoto v naše roke ali pa ako donese sploh dokaz resnice za svojo trditev. Na nove torek „Sočin“ farbar! 50% provizije od 50.000 kron, to niso mačje solze. Kajne?! S takimi oslarijami bode „Soča“ malo kalinov ulovila.

Evharistični kongres v Dubrovniku se je izvršil ob mnogoštivilni udeležbi. S posebnim parnikom „Daniel Ernö“ je došlo okoli 400 udeležiteljev s Kranjske, Istre, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Navzočih je bilo 10 škofov in več prelatov. Mesto Dubrovnik je bilo vse v zastavah. Kongres je v torek otvoril v stolni cerkvi dubrovniški škof dr. Marcelli. Nato je ljubljanski škof dr. Jeglič govoril o važnosti evharističnih kongresov. V sredo so se vršila predavanja v dominikanski in jezuitski cerkvi. V četrtek dopoludne je bila velika teoforična procesija, popoludne je posvečeni škof Palunko zaključil kongres z daljšim govorom.

Zborovanje slovenskih in hrvatskih katehetov. — V pondeljek zvečer se je vršilo v Ljubljani v mali dvorani hotela „Union“ zborovanje slovenskih in hrvatskih katehetov. Udeležili so se tega zborovanja poleg Slovencev in Hrvatov tudi gostje iz Poljske. V iskrenih besedah je nagovoril navzoče kanonik in profesor Kržič. Povdralj je vez, ki nas druži; vez narodna, vez duhovska, vez ljubezni do mladine, ki jo moramo vzgojati. Prof. dr. Gruden je nazdravljal kulturni vzajemnosti hrvatskih in slovenskih duhovnikov. Tudi izmed hrvatskih katehetov je nastopilo več govornikov z navduševalnimi pozdravi.

Vodil je zborovanje mil. g. prelat A. Kalan.

Naša narodno-obrambena organizacija. — Z ozirom na sklepe S. K. S. Z. v Št. Jakobu v Rožu se bo vršilo posvetovanje odborov vseh „Slovenskih kršč. soc. zvez“, „Slovenske dijaške zvezze“, „Zveze telovadnih odsekov“ itd. meseca septembra v Ljubljani.

„Orli“ v Kamniku. — V nedeljo so praznovali „Orli“ v Kamniku veliko slavlje. Zbral se jih je tam iz vseh strani slovenske domovine nad 600 in sicer 400 uniformiranih in nad 200 neuniformiranih.

Mesto Kamnik je bilo ta dan v zastavah, pripredjen je bil tudi lep slavolok. Drugih gostov pa se je zbralo ta dan v Kamniku na tisoče.

Počastilo je to slavlje mnogo odličnih dostojarstvennikov, med njimi sam previšeni knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič.

Navzočih je bilo tudi več državnih in deželnih poslancev. Zastopana je bila sploh vsa Slovenija. Videlo se je tu Štajerca, Korošca, Goričana, Tržačana. Bili so pa tam tudi mili gostje Rusini in Poljaki.

V dekanjski cerkvi na Šutni je daroval sveto mašo pospešitelj in pokrovitelj mladine „Orlov“, gospod kanonik Šiška.

Vhod v Kamnik je bil nad vse slovesen. „Orli“ so korakali strogo disciplinirano; strogo vojaški pozor. Kamniške dame so jih obsipale z oken s cvetlicami.

Po končani sv. maši so korakali „Orli“ in njihovi gostje na kamniški glavni trg, tja, kjer stoji dom društva „Kamnik“. Ko se prikažejo telovadci na trgu, zasvira pred „Domom“ razvrščena godba 47. pešpolka. Igrala je samo slovanske skladbe.

Nato je pozdravil „Orle“ dež. poslanec dekan Lavrenčič. Govorili so še državni in dež. poslanec Povše, Karol Pollak, drž. in dež. posl. dr. Korošec in mnogi drugi.

Došlo je od vseh strani vse polno brzozavnih pozdravov.

Nova knjiga. — V drugi polovici t. m. izide nova leposlovna knjiga, ki se tiska v „Narodni Tiskarni“. Naslov ji je „Veliki Punt“, kmečka zgodba iz 18. stoletja; spisal jo je Alojzij Remec, založil pa Alojzij Filipič. Ker se vrši v naših krajinah za časa največjega kmečkega upora na Goriškem l. 1713 in je zgodovinsko zanimiva snov v povesti boljšno obdelana, opozarjam že sedaj sl. občinstvo na to knjigo.

Vera je privatna stvar. — Na Dunaju le bil te dni obsojen socijalni demokrat Anton Soukup, ki je izjavil, da je „konfessionslos“ (t. j. brezverec), na štiri meseca zapora, ker je neki križ ob razpotju najprej opljuval, potem cvetlice in ograjo potrgal, križ pa v jarek vrgel. Pa pravijo, da je vera privatna stvar.

Nevihta v Dalmaciji. — V Dalmaciji je divjal v pondeljek tako hud vihar, da je podrl več hiš, ruval drevesa in trgal barke. Parnik „Dendra“ je zavojil na breg, da se ni potopil. Vsled viharja sta dve osebi smrtno ponesrečili. Škoda je ogromna.

Mestne novice.

m Zavod gluhenemov v Gorici. Ako je kdo potreben vzgoje in pouka je gotovo gluhenem otrok najbolj potreben; zato se države in dežele trudijo, da bi tudi gluhenem vzgojile v dobre in koristne državljanje.

V goriški dež. gluhenemnici se je sklenilo šolsko leto z razstavo, katera se je otvorila vpričo cerkvene in deželne gospiske. Govoril je g. svetovalec dr. Pettarin o potrebi tega zavoda in da deželni odbor z vso vnemo zanj skrbi.

G. učitelj se je zahvalil v slov. jeziku g. govorniku, dež. glavarju in vsem, ki so obiskali razstavo; nato so se razdelila najpridnejšim gojencem darila.

Vsak se je lahko sam prepričal o napredku gojencev, kajti bila so razložena žen. ročna dela od navadne nogavice do najfinješe cerkvene obleke, krasni so bili tudi izdelki risanja in lepopisja. Slišali smo tudi otroke lepo in razločno govoriti, ter spoznali, da so nekateri zelo razumni. Bog blagoslovil vse učil. osobje, posebno pa gosp. voditelja Frid. Lenardiča, ki se že nad 25 let trudi zavodu v korist.

V zavodu je bilo letos 69 otrok, od teh je bilo 29 ital., 40 slov., 31 možkih in 38 ženskih.

Iz goriške okolice.

g Iz Oseka. Gorski topničarji iz Beljaka prišli so dne 10. t. m. ob 6. uri

zjutraj iz Čepovana skozi Trnovski gozd v Osek, od koder so se podali po kratkem odmoru na Kras k strelnim valjam. Na potu se jim je ubila ena mula, katere rabijo za prenos gorskih topov. To je gotovo znamenje, da so poti zelo slabe. C. kr. generalni štab se je že meseca junija obrnil na c. kr. okr. glavarstvo v Gorici s pritožbo, da je pot iz Vitovlj v Trnovski gozd zelo slaba. C. kr. okr. glavarstvo je vsled te pritožbe zaukazalo županstvu v Oseku, naj pripravi omenjeno pot v dober stan. Da je omenjena pot res v zelo slabem stanu, je že večkrat pripoznalo ne samo občinstvo, ampak tudi vse občine pod gozdom, katere rabijo to cestno zvezo iz gozda ter se že ponovno obrnile na c. kr. poljedelsko ministerstvo s prošnjo, da bi napravilo novo cesto. Ker pa stara francoska cesta ni občinska, ampak erarska, menda tudi občine niso dolžne ceste popravljati, pač pa bi moral c. kr. gozdnar erar skrbeti, da bi bila cesta vsaj v takem stanu, da bi se zamoglo vsaj brez nevarnosti za življenje po njej voziti. Naj bi vsaj smrt te mule tudi kaj pomogla do tega, da bi se kmalu zgradila tako zaželjena cesta iz Trnovskega gozda do državne ceste pri Šempasu.

Prijatelji kmeta. Agrarno-liberalna Hranilnica in posojilnica v Šempasu obrestuje posojila po $5 \frac{3}{4} \%$, med tem ko vse druge posojilnice, katere vodijo duhovniki, obrestujejo posojila po 5 in pol od sto. Kdor ima oči, lahko spregleda!

Z gorela je žaga posestniku Ant. Toplikar, p. d. Podgracarju. Ogenj so zapazili dne 10. t. m. ob 3 ur. zjutraj. Ker je žaga nekoliko oddaljena od hiše, niso domači opazili ognja prej, dokler jih niso sklicali ljudje, ki so prihiteli gasit. Kako je nastal ogenj, se še ne ve. Govori se pa, da je kriva nepazljivost.

Iz Št. Ferjana. „Soča“ št. 86 napada na surov način naše „Orle“, psuje jih s čuki, suroveži in pravi, da so napadli s kamenjem neke kočije in to ob belem dnevu. Na dan z dokazi, dopisnik, na dan z imeni napadovalcev, sicer te imenujemo nesramnega lažnika. „Soča“ naj pusti lepo na miru „Marijino družbo“, naše „Orle“ in pa našega prezvišenega knezonadškofa. Pazi naj na svoje „Sokole“, kako pohujševalno in naravnost nesramno se obnašajo. Zaman se zadržira dopisnik v naše „Orle“. Na veliko njegovo jezo mu povemo, da stoe trdno in neomahljivo po koncu, med tem ko se liberalni „Sokoliči“ sušijo. Slediči resnični prizor naj priča o tem. Nek urh, ki stoji istim nekako na čelu, se je pogovarjal z nekim našim „Orlo“. Ko ga „Orel“ pozdravi: „Nazdar Sokol“, se ta razkorači, ter zakolne: Oš... ne govor mi o tistih „mal-gutih“, ki jih sem uže do grla sit. Saj mi snejo po 8 „paricijonov“ in po 4 „tabelce.“ Oš... kako bo shajalo društvo, kdo jih bo „mantinjiral“, ko so celo surovo meso vlekli iz lonev in ga grizli. Potem bi jim moral plačati še „dohtaria“, da bi jih „medhal“. Včeraj sem šel v Gorico k nekemu, ki stoji nekako v ospredju teh lačnih „krot“ ter sem mu rekel, da nočem imeti nič več opraviti s tistimi lačnimi zverinami. Ako bi vedel, bi nikdar ne pristopil v to društvo. Dokladaj pa dokladaj oš... koliko sem uže plačal za njih. Omenjeni gospod me je prosil, naj se društvo ne odpovem, a sem mu rekel: Oš... za noben „kup“ ne bom več! Na kakšno „vižo“ bom še! Saj mi vse snejo „te krote“ — Tako je govoril uže omenjeni urh. Čedna slika! Tu se špeglij, čedna „Soča“. Ko mu je naš „Orel“ rekel, da se je vse tako zgodilo, kakor mu je on preroval, je urh kimal z glavo ter rekel: Kaj pomaga po toči zvoniti. Vi ste lahko zadovoljni, ki imate cvet mladine v društvu, mi imamo pa le vaše ostan-

ke, ki gledajo le, kako bi na „škrok“ žrli. — Tako je končal ta pogovor. — „Sokoliči“ so imeli ples pred nekaj časom. Čakali so naše fante, da jim pridejo napolnit žape, a jih od nikoder ni hotelo biti. Krčmar, ki je obetal „urhom“ mužik, ako bo dober gšeft pri plesu, se je jezno zadrl, videč sušo pri plesu. „Kam je hud... nesel čuke, da jih ni videti“. Naši fantje so šli raje v Bilje kot pa polnit žape urhom. — Taka je resnična slika razmer med našimi „Orli“ in pa „urhi“. Dopisnik „Soča“ naj bo lepo miren in naj kida gnoj izpred svojega praga!

g **Strela** je udarila predminuli torek zvečer v Čevljarjevo hišo v Kronbergu na Damberju. Čevljarjeva žena je ravno pestovala otroka pri Šparherdu, kar vdari strela skozi dimnik. Otrok je bil takoj mrtev, žena pa je bila samo omamljena in se je sosedom kmalu posrečilo spraviti jo zopet k zavesti. Huda burja je divjala v sredo po Kronbergu. Naredila je veliko škode.

Iz ajdovskega okraja.

a **Častnim občanom** je imenovalo riemberško starešinstvo v svoji seji dne 8. avgusta t. l. deželnega odbornika g. profesorja Ivana Berbuča v znak hvaležnosti za njegovo neumorno delovanje in prizadevanje za stalne podpore ter za gradenje dovozne ceste na postajo Rihemberg.

a **Iz Brji.** Že dolgo ni „Primorski List“ ničesar poročal z brejske občine. Nikar pa ne mislite, gospod urednik, da smo zaradi tega pozabili na Vas. Čudno se Vam bo najbrže tudi zaradi tega zdelo naše molčanje, ko prinašata hrvajska „Soča“ in nje sinček „Primorec“ zaporedoma vse polno novic iz naše občine, katerim pa navadno manjka vsaka resnična podlaga. Zadnjič so pa obesili „Primoru“ na rožičke novo brejsko posojilnico. Te liberalne kmečke posojilnice je pa bilo pri nas toliko treba, kakor petega kolesa pri vozu. Hvalijo se v „Primoru“, da je pristopilo k novi posojilnici že vse polno članov. No, pristopilo jih je do sedaj 21, in ako je s tem številom zadovoljen brejski liberalni generalštab, pa bodimo še mi zadovoljni. Hvalijo se tudi s hranilnimi vlogami, katere so se vložile. Teh pa gotovo ni dosti in mogoče je izmed teh po največje ona, ki tvori državno podporo vinarskemu društvu. Kaj ne?

Ko se je pred par leti snovala v Rihemberku „Hranilnica in posojilnica“, ki danes prav vspešno deluje, so odborniki sedanje brejske posojilnice na vso moč rovali proti nji, češ, da je ni treba in da se s hranilnicami in posojilnicami daje našemu ljudstvu le priliko, da se lažje zadolži: zdaj pa, ko imamo, kakor rečeno, v Rihemberku že več časa posojilnico, ki bi zadostovala za celo občino, zdaj pravimo pa ne veljajo več tisti razlogi, ki so veljali pred par leti. Nova posojilnica namreč ne bode dajala kmetu prilike, da bi se lažje zadolžil; to lastnost pripisujejo brejski liberalci le brejski posojilnici. To modrovanje naših liberalcev pa se ne da drugače raztolmačiti kot tako, da nova posojilnica ne bode imela denarja, katerega bi izposojevala in tako se ne bode mogel nihče pri njej zadolžiti. Še nekaj vam imamo sporočiti. V cerkveni skladovni odsek za zidanje nove cerkve na Brjah so prišli sedaj sami liberalci. Zaradi tega je zavladalo v Izraelu veliko veselje. Kajti zavlačevali bodo to zadevo kolikor bodo mogli. Odsekov načelnik se je že baje izrazil, da se bo cerkev na Brjah v kratkem zidala, če ne kasneje pa vsaj zadnje dni prihodnjega stoletja.

Če se pomicli, da se je v to volitev najbolj umešaval naš učitelj Možina, potem je pač dovolj rečeno.

a Z Otlice pri Ajdovščini nam poročajo, da je tamkaj dne 1. avgusta okoli 3. ure popoldne vpepelil ogenj hišo Janeza Krapca. Bil je zavarovan za malo svoto. Kdo je začgal, se še ne ve.

Iz kanalskega okraja.

kl Pretep. — Javni ples brez krvavega pretepa, to je dandanes tako redka reč. V nedeljo so plesali tudi v Levpi. Tja je prišel tudi 25 letni redar iz Pulja Peter Lipicar, ki je bil nekaj dni na dopustu. Nahajajoč se v krčmi pogovarjal se je s svojimi brati v italijanskem jeziku. Neki Alojzij Bukovec, ki ne razume italijanskega, meneč da Lipicar in njegovi bratje briejo v italijanskem jeziku norce iz njega, se je začel z njimi prepričati in prišel kmalu do pretepa, med katerim je posegel Bukovec po nožu in je Lipicarja trikrat ranil. Lipicarja so prepeljali v goriško bolnišnico.

Iz folminskega okraja.

t Smrtna kosa. — V Hudajužni je umrla včeraj gospa Ana Kemperle, soprga g. Simona Kemperle. Splošnovani družini Kemperlovi izrekamo svoje iskreno sožalje nad hudim udarcem. Res blagi in vzgledni pokojnici večni mir!

t Grašovo. — Odšel je od nas v zasluženi pokoj vlč. vikar Fr. Červ. Služboval je pri nas nad šestnajst dolgih let. Čeravno skozi in skozi bolehen in v težavnih razmerah, je mnogo dobrega storil, posebno za našo ubožno cerkvico tako, da nam ostane v trajnem spominu. Blagemu naj dobit Bog vse stotero povrne. Mi vsi želimo, da bi še dolgo vrsto let bil deležen vsega najboljšega! Ob enem smo dolžni zahvaliti vlč. knez. Škop. ordinariatu, ki nam je nemudoma poslal novega dušnega pastirja. Novemu gospodu vikarju kličemo vsi najprisrčnejše: Dobro došli!

t Iz Stržišč. — V zadnjem „Prim. listu“ se je čitalo, naj bi se določil na pristojnem mestu tudi za naše drvarje delavni čas od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Kje pa so prav za prav ti drvarji? Raztrešeni so po raznih krajeh na Koroskem, Štajerskem in Rumunskem. Tu kaj malo vemo ali nič, kakšne so njih razmere in zahteve v tujini. Le to želimo, da bi se ob času vsi srečno vrnili domov. Želimo pa tudi našemu drvarskeemu prijatelju kratke sihte (dnine) in dolge službe, ako je tako všeč.

t Baška dolina. — Zopet je zarožljalo orožje, seveda — liberalno. Iz porušenih „magazinov“ so privlekli zarjavale puške in skrhane meče, stikajo za smodnikom; čistijo in brusijo, da se iskre krešijo. Vojska bo, generalov preveč, armade nič! Zato pa; laži jašeo, obrekovana pašejo, da klerikalce prestrašijo. Vedo naj pa, da klerikalci liberalca se ne vstraši — če je še tako širok; — letos hujši smo kot lani, — pika poka pika pok!

t Ponikve pri Tolminu. — Dne 5. t. m. smo položili v hladni grob mladinci-vojaka Vincenca Lapanjo. Lepo ovenčan je prišel pred dvemi leti pokojnik od vojaškega nabora, kjer ga je vojaška komisija sposobnim nositi vojaško obleko. Leno leto in pol je pokojnik, ki je bil star 23 let, služil cesarja. Počivaj v miru, dragi tovariš, gotovo uživaš lepše življenje tam gori nad zvezdami, kjer ni pozemeljskega gorja!

Iz kobariškega okraja.

kb Izpod Krna. Liberalci na Kobariškem so postali silno pobožni. Sedaj, ko se bližajo volitve, pravijo, da

oni niso proti veri. Seveda, strah jih je pred volitvami. Dobro poznajo ljudstvo na Kobariškem, da je globokoverno, da si ne pusti izruti iz srca najdražjega zaklada — vere, ki tolaži človeka v vseh britkostih, nadlogah, težavah, posebno pa ob uri, ko se pripravlja človek za večnost. Ta pobožnost naših liberalnih agrarcev pa je hinavska, ni odkritosrčna, kajti poznamo njih mišljenje in govorjenje, ko so med seboj. Pa tudi njih srca ne bijejo za nas. Le en ideal imajo ti naši prijatelji, namreč sebi pomagati in si polniti z našimi žulji svojih nikdar dovolj polno malho. Lagati pa znajo kot sam bognasvaruj. Veliki prijatelji kmeta so sedaj ob času volitev, drugače pa kmeta ne poznajo. Z liberalci moramo pomesti. Liberalni agrarci niso za drugega kot za netit preprič v deželi. Potem pa se še med seboj skregajo. Le poglejmo Tumo in Gabrščeka, kako sta se „biksala“ eden v pokojnem „Delavskem Listu“, drugi pa v „Soči“. Sama sta odkrila, kak nelep boj sta vodila proti dr. Gregorčiču. In kak vspeh je imelo to kavsanje med seboj. Ta, da stojita oba junaka v čudni luči pred javnostjo. — Zatorej, možje na Kobariškem, pripravljajmo se na dan, ko bodo pristašem teh neprijateljev kmeta pokazali, da jih ne maramo, in mi oklenemo se mož, ki so res naši, kateri so se kot taki uže pokazali.

Iz bovškega okraja.

b Čez-Soča. — Uže lansko leto smo imeli občinske volitve, pri katerih smo pahnili liberalizem tja, kamor spada — v pozabnost, kajti ta ni več za naš prosvitljeni in delavni vek. V drugem in tretjem razredu smo zmagali. Tudi župana smo si izvolili iz naše srede, katerega so pa liberalci zbegali, da je odstopil. Enajst mesecev je šlo tako naprej. Dne 7. avgusta pa smo imeli novo volitev župana. Za župana je izvoljen naš pristaš, enako vsi širje podžupani. Napredni generali so pogoreli s svojim zahrbtnim postopanjem. Živelj! — Obenem naznanjam, da je razpisana služba tajnika za naše županstvo. Do sedanji tajnik Dominik se je odpovedal. Mesečna plača 50 K. Tajnik ima brezplačno stanovanje v občinski hiši. Rešljanti naj se oglasijo pri županstvu.

Iz komenskega okraja.

km 8 Krasa. — Po sklepnom računu polovilo se je ves čas lovenja: 100.500 litrov kobilic! To je pač ogromno število! In to v 6 tednih po tri ure na dan. Lovilo je vseh šolskih otrok 1900; ž njimi je bilo 34 g. učiteljev in 115 paznikov, mož, ki so skupine po šest in šest otrok vodili.

Otroci so bili tega tako veseli, veseli pa tudi, ker so dobili lepo odškodnino — plačilo. Veselo prepevajo vračali so se domu s polnimi merami petroljk. To so bili dnevi veselja! Škoda, da so prehitro minuli! Nekateri otroci prislužili so si 20 do 24 kronic.

Nadzorovali so lovenje trije p. n. gospodje iz Gorice; vodja je bil blagorodni gospod Fr. Gvozdenovič, nadzornik c. kr. kmet. kemič. poskuševališča v Gorici.

Ta gospod je kaj lepo in vladivo oskrboval vsako zadevo ter tako spremno vodil dotična dela, plačila in sporočila c. kr. ministerstvu.

Slava vladu! da, slava vladu, ki je v ta namen samo za Kras potrosila okoli 22.000 K.

Ljudje so tako zadovoljni. Vspeh tega opazuje se povsod. In kako ne? Koliko te grde golazni je s tem vnicenje? Koliko zaleže končane!

Prihodnje leto se prične to delo že meseca maja, ko bodo kobilice še mlade. — Izračunilo se je, da se je

prihranilo in rešilo na dan okoli 125 centov sena in sploh zelenja!

km Najbolj delaven poslanec je Lojze Strekelj, tako čitamo venomer v „Soči“. Pa tudi čitamo, da najbolj **zanemarjen** je kraško ljudstvo, katero zastopajo v deželnem in državnem zboru Streklji. Kako naj si razlagamo to! Nikakor drugače, kakor da Streklji malo delajo za svoje volilce. Drugače sploh si ne moremo te reči raztolmačiti. Da, da, Streklji znajo trte saditi in jih dragi prodajati. Pa tudi napravljati prošnje na vladu za brezplačno podelitev trt znajo Streklji. To vedo dobro Kraševci in pa tudi naši čitatelji. Kraševci, ako so zanemarjeni, po vsi pravici lahko delajo odgovorne za to **zanemarjenost** trtere Streklje. Oni jih „zastopajo“, njim so izročili vse zaupanje, od njih lahko tirjajo račun. Za nemarjenost kraškega ljudstva pa kriči glasno nad Streklji, ki so tekali po Krasu s koši oblub, a niso nič naredili kot le s trtami se pečali...

Gospodarske vesti.

Kosti kot gnojilo za sadno drevje.

Stare kosti spadajo med one kuhijske odpadke, s katerimi po večini povsod ne vedo, kaj početi. Navadno se jih pomene proč kot brez vsaki vrednosti, včasih pa se prodajajo raznim nakupovalcem za neznatno ceno.

In vendar se dado kosti bolj s pridom porabiti kot gnojilo brez vsake nadaljnje priprave. Edino zakopati jih je treba v obližju sadnih dreves, tako, da jih dosežejo korenine.

Redilne snovi koristijo sicer nekoliko počasneje, a tem bolj gotovo drevju, kakor hitro začno kosti trohneti. Ščasoma se popolnoma oklenejo drevesne korenine kosti, jih obrastejo in često se tudi popolnoma vrastejo vanje kar je najboljši dokaz, koliko koristijo za rast.

Kdor ima količaj priliko, na ta način uporabljal kosti, naj jih na noben način ne prodaja ali celo zametava!

Slike

pokojnega prečastitega g. kurata **Jožefa Goloba** se dobe pri fotografu Jerkiču in pa v „Narodni Tiskarni.“

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26, postreže poštano in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s **pylzenjskim pivom**, „prazdroj“ iz slovečne češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkah in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpoljuje po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrskih držav v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Sreč nam žalosti kopni,
preljube mamice več ni.

Globoko potrtega srca naznanjam dragim prijateljem in znancem, da je naša dobra, zlata mamica

Ana Kemperle

danes 11. avgusta zvečer okrepljana s sv. zakramenti mirno vspavalna z zaupanjem v Onega, ki je Pot, Resnica in Življenje.

Pogreb nepozabne mamice bo v petek.

Hudajužna, 11. avgusta 1909.

Simon,
soprog.

Poldi, Francelj,
sinova.

Marica, Elka, Zofka,
hčerke.

Novi deželnini in volilni red.

III. Kako se razpisujejo volitve in kako se delajo priprave za nje.

§ 23. Opomin za izvedbo volitve izda praviloma deželna politična oblast z odloki, ki morajo obsegati dan, katerga se mora izvesti v volilnih krajih, določenih po tem volilnem redu, volitev poslancev v deželnini zbor.

Volilni dan je določiti tako, da se morejo dovršiti pred istim vse potrebne priprave.

§ 24. Obče volitve za deželnini zbor se morajo razpisati tako, da se izvolijo najprej poslanci splošnega volilnega razreda, potem poslanci kmetskih občin, na to poslanci mest, trgov in industrijskih krajev, kakor tudi trgovske in obrtne zbornice, in končno poslanci veleposestva; in tako, da se vrši volitev vsakega volilnega razreda v celi deželi istega dne.

§ 25. Splošne volitve se razglase v deželnem uradnem listu in z lepaki v vseh občinah.

Posamezne volitve gledé volilnega razreda veleposestva in trgovske obrtne zbornice se objavijo v deželnem uradnem listu, gledé volilnega razreda mest, trgov in industrijskih krajev, kakor tudi kmetskih občin in gledé splošnega volilnega razreda pa z lepaki v občinah, ki tvorijo dotične volilne okraje.

§ 26. Vsi volilni upravičenci, kateri izvršujejo po določilih tega volilnega reda svojo volilno pravico v enem in istem volilnem okraju in na enem in istem volišču in ki pripadajo eni in isti volilni skupini, se vpisajo v posebne imenike volilcev po abecednem redu.

§ 27. Imenike volilcev za volilno skupino veleposestva in trgovske in obrtne zbornice mora sestaviti deželna politična oblast.

Za sestavo imenikov za volilne razrede mest, trgov in industrijskih krajev, za volilni razred kmetskih občin in za splošni volilni razred skrbi glede vseke občine dotični župan.

Volilne imenike veleposestva in trgovske in obrtne zbornice razglasiti deželna politična oblast v deželnem uradnem listu in določi za reklamacije rok 14 dni, računajoč od dneva razglasitve.

Volilni imeniki drugih volilnih razredov, ki jih sestavi župan, se razpoložijo v uradih dotičnih občin vsakomur v upogled.

Razpoložitev volilnih imenikov se javno razglasiti in se določi za reklamacije 14 dnevnih rok, računajoč od dneva razglasitve.

En izvod volilnega imenika mora predložiti vsak župan neposredno predstojni politični oblasti.

§ 28. Reklamacije proti volilnim imenikom morejo vložiti volilci dotičnega volilnega razreda radi tega, ker so se sprejeli v istega volilni neupravičenci, ali ker se niso vpisali upravičenci.

Reklamacije proti volilnim imenikom za veleposestvo in za trgovsko in obrtno zbornico se imajo vložiti pri deželni politični oblasti; reklamacije proti imenikom drugih volilnih razredov se vložijo pri županu.

§ 29. Reklamacije, ki se vložijo pri županu se predložijo tekom treh dni neposredno predstojni politični oblasti.

§ 30. O pravocasno vloženih reklamacijah, če so naperjene proti volilnim imenikom veleposestva, trgovske in obrtne zbornice in mesta goriškega, odloči deželna politična oblast, če so naperjene proti drugim volilnim imenikom, politična oblast, katerej je dotična občina odrejena.

§ 31. Proti določbam, ki se izdajo v smislu § 30 — ako se ne nanašajo iste na reklamacije proti volilnim imenikom veleposestva, trgovske in obrtne zbornice ali mesta goriškega, — je dopuščen utok, ki se ima odpelati tekom

treh dni, računajoč od dneva vročitve izpodbijane odločbe, c. kr. deželni politični oblasti.

Odločba deželne politične oblasti je v vsakem slučaju končnoveljavna. Reklamacije in utoki, ki se vložijo po preteku zakonitega roka, se imajo zvrniti, ker so zakasneli.

§ 32. Čim je imenik volilcev za volilni razred veleposestva ali trgovske in obrtne zbornice po izdani odločbi o pravocasno vloženih reklamacijah opravljen, izdajo se posameznim volilcem izkaznice, katere morajo obsegati tekočo številko volilnega imenika, ime in bivališče volilca, kraj, dan in uro začetka in zaključka volitve.

Na Primorskem bivajočim volilcem se izkaznice vroče; izven Primorskega bivajoči volilci se povabijo v deželnem uradnem listu, naj dvignejo svoje izkaznice.

§ 33. Za volilni razred mest, trgov in industrijskih krajev, za volilni razred kmetskih občin in za splošni volilni razred izda volilcem po rešitvi reklamacij izkaznice tista politična oblast, katerej pristaja reševati reklamacije proti volilnim imenikom v smislu tega zakona.

V mestu goriškem se more naročiti županu, da izda izkaznice.

§ 34. Izkaznice, katere omenja § 33. se dostavijo volilcem na njih stanovanjih in vročevanje se more naročiti županom.

V slučaju pa, da bi se izkaznice iz katerega koli razloga ne vročile najpozneje 24 ur pred dnevom volitve, povabijo se volilci na v kraju običajen način, naj pridejo osebno po svoje izkaznice. (Dalje prihodnjič.)

Drobfinice.

Obletnica kronanja papeža Pija X.

Povodom šeste obletnice kronanja papeža Pija X. je bil v pondeljek v siktinski kapeli v Vatikanu slovesen pontifikal. Slovesen sprevod s papežem, v katerem je častno službo opravljala papeževa garda, se je pomikal skozi sala ducale in sala regia v siktinsko kapelo. Papež je izgledal izborne. Tako se je usedel na prestol, nakar so se mu poklonili kardinali. Na to je kardinal Merry del Val, prvi od papeža Pija X. imenovani kardinal, služil pontifikalno mašo, med katero je pela siktinska kapela pod vodstvom Perosi. Službe božje se je udeležilo mnogo kardinalov, členi diplomatičnega zborna in vitezi malteškega reda, nadalje sestre in nečakinja papeža ter številni povabiljeni. Po maši je papež podelil blagoslov. V notranjosti Vatikana so bile razobesene papeževe zastave.

Število notarjev v Avstriji. — V Avstriji je 1098 notarjev in 667 notarskih kandidatov. Na Primorskem jih je 42.

Atentat na neko smodnišnico pri Sarajevu. — V noči od 30. na 31. julija je bilo oddanih v dolini Pale več strelov proti straži, ki je bila nastavljena pri skladisču smodnika in muničije poleg trdnjave Hum. Pred kratkim je bilo spravljeno v omenjeno skladisče več vozov granat. Ena leteča patrulja je brez uspeha preiskovala, od katere strani so prišli streli. Sodi se, da je streljala neka turška četa. Ako bi se bil atentat posrečil, bi bil razrušen eden Sarajeva.

Tat, ki je našel pri kradnji smrt. — Neki znani tat po imenu Ivan Gasser je prišel te dni z namenom, da bi kraljel, v klet nekega posestnika v Semiach-u na zgornjem Štajerskem. Ko je odpravil svoj posel in je hotel priti na prosto skozi neko okno, ki je bilo ograjeno z železnimi klini, ki so bili na koncu tako špičasti, običaj je na jednem takih klinov, ki se mu je zabodel v trebuh. Ko je začel kričati na pomoč so prihiteli

ljudje, ki so ga hoteli rešiti pa se jim ni posrečilo, kajti umrl je že malo potem.

Požar v Ozaki na Japonskem. — Požar v Ozaki na Japonskem je te dni uničil 15.368 hiš, med temi 11 uradnih poslopij in osem šol ter štiri banke in mnogo tovarn.

Ne izseljujte se v Ameriko lahkomiseln! Minoli teden je bilo na Ellis Islandu pri Novem-Yorku 816 možkih in 241 ženskih obsojenih, da se vrnejo zopet neprostovoljno v Evropo.

Za kratek čas.

Tat se je pripeljal po noči v berščovo stanovanje, natihoma je hodil po sobi ter prišel luč. Premetaval je, da bi kaj našel. Berač, ki je ležal na postelji pa mu je rekel: „Prijatelj kaj iščeš in premetavaš po sobi, saj še jaz o belem dnevu ne morem tu notri ničesar najti.“

Sodnik: „Kako ste mogli svojo ženo tako pretepsi.“ Obtoženec: „Gospod sodnik, ali poznate mojo ženo?“ Sodnik: „Nisem imel časti še jo videti!“ Obtoženec: „Potem pa molčite.“

Ženitvena ponudba.

Udovec s 6 otroci, star 40 let, ima posestvo, krčmo in mlin, ne daleč od Idrije na Kranjskem, si išče gospodično ali udovo, staro 28—40 l. z nekoliko premoženjem. Blagovoli naj se odgovoriti do 15. t. m. z natančnim naslovom. Na odgovor, ki nima polnega podpisa se ne ozira.

Naslov: T. A. 144, restante Idrija (Kranjsko).

Loterijske številke.

7. avgusta.

Dunaj	44	40	72	78	54
Gradec	85	37	38	66	76

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nigrberškega in drobrega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetnjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnova za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majhbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

Odkrovana pekaria in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmane in poroke, pinec itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	Marsiglia	K 1:28
Jedilno fino K 1:04	Bombay	1:20
Istrsko " 1:20	Bari	1:40
Corfu " 1:20	Lucca	1:60
Puglie " 1:28	najfinejše	2—
Jesiš vinski	Milo in luči.	

Priporočam če. duhovščini in cerkvenim oskrbništvi.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Oznanilo.

Podpisani najujudnejne priporoča sl. občinstvu, posebno Bricem svojo

prodajalno jestvin,

v kateri se nahaja raznovrstno boljše in ceneje blago kot v mestu. Blago dobiva naravnost iz tovaren. Zraven tega priporoča tudi svojo

gostilno,

v kateri toči izvrstno brisko vino. Kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. Vse po zmernih cenah.

Z odličnim spoštanjem udani

ROŽIČ MIHA,

trgovec jestvin in gostilničar

Oslavje št. 141.

Rojaki!

Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“

Štev. 2288

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastanil II. četrtek, t. l. meseca

aprila, maja in junija 1908,

začne v

ponedeljek, 6. septembra 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje dežavne in sicer četrte in pondeljke, od 9. ure zjutraj do 1. poludne.

Največjo zalogu pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izběr raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Gleden cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Novodošlo blago za NASTOPNO SEZONO

se vdobi po zmernih cenah
v delavnici in trgovini z gotovimi
oblekami

Anton Kruščić,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici Tržaška ulica štev. 16
(v lastni hiši).

Opozorja se gg. odjemalce, da je došla
ravnokar velika množina raznovrst-
nega blaga kakovosti iz avstrijskih
in angleških tovaren na različnih

za vsaki stan.

„Centralna posojilnica“

razpisuje mesto

PODURADNIKA,

ki je prost vojaščine, in izvežban
v knjigovodstvu.

Plača po dogovoru. Vstop s
1. septembrom t. l.

ODBOR.

J. ŠULIGOJ

urar c. kr. državne zeležnice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

Najboljše

Vinske stiskalnice

so naše stiskalnice
stinstega sestava so
in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko
pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brzgalnice

„Syphonia“ so naj-
boljše

Delujejo same.

Posode za grozdje,
sadje, plugi za vino
grade, sušilnice za sadje-

je; ročne stiskalnice za

seno; mlatilnice zani-

vrsteno, mlatilnice za pšenic stitnice za žito, rezal

stroji za krmo in ročnalmal za žito, razne velikosti

se še raznidruži gospodarski stroji. — Izdelujejo in

prodajajo z jamstvom kot posebnost najnoviješ, iz-

borne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvarnice gospodarskih in vinarskih strojev na

Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

„Ercole“, najnovješega in izvri-

stnega sestava so

in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko

pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brzgalnice

„Syphonia“ so naj-
boljše

Delujejo same.

Posode za grozdje,
sadje, plugi za vino
grade, sušilnice za sadje-

je; ročne stiskalnice za

seno; mlatilnice zani-

vrsteno, mlatilnice za pšenic stitnice za žito, rezal

stroji za krmo in ročnalmal za žito, razne velikosti

se še raznidruži gospodarski stroji. — Izdelujejo in

prodajajo z jamstvom kot posebnost najnoviješ, iz-

borne, priznane in odlikovane

Nagrjeni v vseh državah z več ko 600
zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.
Ilustrovani ceniki in mnogobrojni poh-
vale v dokaz.

Toroš-Drobnič & drug.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavjo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, jer vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s po-
trdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Slovenska manufakturna trgovina

Franc Ravnikar

GORICA — Raštelj 16 — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogu raznovrstnega
oblačilnega blaga po najzmernejših cenah.

Postrežba točna in solidna!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Goriči

registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi naznanjam, da
smo prevzeli od g. Ant. Jeretiča

mirodilnico in papirnico
v tekališču Josipa Verdija,
(tik sadnega trga.)

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočamo

Toroš-Drobnič & drug.